

Varsinais-Suomi
Kaveria ei jätetä-hanke

SOSIAALIHUOLLON TYÖLLISTÄMISTÄ TUKEVA PALVELUPOLKU

Nykytilan kuvaus 22.12.2021

Kysymys	27d Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta	27e Vammaisten henkilöiden työtoiminta	Kehitysvammaisten työtoiminta ja työhönvalmennus	Kuntouttava työtoiminta
Kuvaile palvelun sisältöä	Ei ole juurikaan tarjolla.	Ei ole juurikaan tarjolla.	Työ-, päivä- ja avotyötoimintaa aikuisille kehitysvammaisille asiakkaille. Työsuhteisten työpaikkojen hakemista kehitysvammaisille henkilöille avoimilta työmarkkinoilta (myös huoltosuhteisia työpaikkoja)	Palvelun sisältö perustuu lakiin kuntouttavasta työtoiminnasta. Sen tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistymiselle, auttaa toimintakyvyn palauttamisessa tai jäljellä olevan toimintakyvyn ylläpitämisessä. Kuntouttavan työtoiminta räätälöidään asiakkaan yksilöllisistä tarpeista lähtien työ- ja toimintakykyä tukien. Kuntouttavaa työtoimintaa voidaan järjestää 1-4 päivää viikossa ja 4-8h päivässä. Kuntouttavan työtoiminnan sopimuksen kesto on kerrallaan 3-12 kuukautta. Palvelu sisältää ohjausta

				sosiaalihuollon ammattilaiselta, muuta yksilöllistä ohjausta ja työhön valmentamista sekä yksilö- että ryhmätoimintana. Asiakkaan työ- ja toimintakyvyn arviointiin sekä tavoitteiden saavuttamisen arviointiin käytetään kykyviisaria tai/ja valmennuksen arvioinnin tukijärjestelmää (VAT). Yksilöllistä ohjausta on minimissään 2 tuntia /kk, mutta se on ohjeellinen minimi ja ohjausta tulee olla asiakkaan tarpeen mukaan. Työvalmentajat vastaavat työtoiminnan sisällöstä ja työarvioinnista tavoitteiden edistymisen tukena. Työtoiminta räätälöidään asiakkaan työkyvyn mukaan. Opinnollistamisen periaatteita käyttäen tuetaan ammatillista kehittymistä. Kaikille tarjotaan työttömien terveystarkastus, josta voidaan rakentaa palvelupolku ammatilliseen kuntoutukseen.
Mikä taho/tahot palvelua tarjoaa?		Kunta	Kunta	Turku ostaa kuntouttavaa työtoimintaa palvelusetelillä. Kunta hyväksyy sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 4 §:n mukaisesti palveluntuottajan kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottajaksi. Palveluntuottajalla tarkoitetaan yksityistä palveluntuottajaa, joka täyttää kyseiselle toiminnalle yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922 /2011) asetetut vaatimukset sekä palvelusetelikriteeristön ns. sääntökirjan asettamat edellytykset. Yksityisten

				palveluntuottajien lisäksi kuntouttavaa työtoimintaa tarjoaa Turun kaupungin valmennuspiste, nuorisotyöpaja Fendari sekä jotkut kunnan omat yksiköt (esim. varhaiskasvatus, vanhuspalvelut). Kuntouttavaa työtoimintaa Liedon sosiaalitoimi hankkii myös kolmannen sektorin tuottajilta. Kisälli on myös tehnyt vastaavia yhteistyösopimuksia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yksilövalmennus on Kisällissä myös näissäkin sopimuksissa.
Mikä organisaatio palvelua järjestää?		Kunta	Kunta	Kunta on vastuussa palvelun järjestämisestä omille asukkailleen. Sosiaalipalvelut tai työllisyyspalvelut.
Kuinka paljon asiakkaita palvelussa on (esim. vuosittain)?		N. 15 asiakasta vuodessa Laitilassa ja Uudessakaupungissa	Laitila: asiakkaita 38 (2020) Lieto: työtoimintaan osallistuu 20 asiakas ja avotyöhön 16 asiakas vuosittain Turku: uusia 5 hlö/vuosi, yhteensä 50-65 asiakasta, joista 12 työsuhteisessa työssä Uusikaupunki: 40-50	Laitila: Vuonna 2020 asiakkaita 28. Korona vähentänyt asiakkaita, esimerkiksi vuonna 2016 asiakkaita oli kaksi kertaa enemmän Turku: 800-900 on nykytilanne, noin 1200 on tavoitetila. Lieto: Reilu 800 vuodessa
Minkälainen on asiakasrakenne ja -jakauma? Onko esimerkiksi kehitysvammadiagnoosia, mielenterveysdiagnoosia vai onko palveluun ohjattu sosiaalisista syistä, päihdeongelmista johtuen		Suurin ryhmä mielenterveyskuntoutujat, muita merkittäviä asiakasryhmiä aistivammat sekä tuki- ja liikuntaelinvammat.	Sosiaalityöntekijä arvioi monialaisesti ja asiakasta kuunnellen. Erityisen tuen tarve, eläke tai kuntoutustuki, (yleensä kehitysvammadiagnoosi)	Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään pitkään työttömänä olleille aktivointiehdon piiriin kuuluville henkilöille. Tavoite on aina ohjautuminen työelämään kohti. Asiakkaan diagnoosit, tai sosiaaliset syyt palveluun ohjautumiselle ovat erilaisia ja yksilöllisiä ja asiakkaita on

jne.?)				kuntouttavassa työtoiminnassa monella diagnoosilla. Taustalla usein mielenterveysdiagnooseja, päihdeongelmaa ja sosiaalisia syitä. Noin 50/50 naisia ja miehiä.
Mitkä ovat asiakkaiden yleisimmät lähettäjätahot?		Lähettävät tahot Te -toimisto, kunnan sosiaalitoimi sekä vammaisjärjestöt. Myös omaehtoinen hakeutuminen.	Yleisimmät lähettävät tahot kehitysvammaisten tuki- ja osaamiskeskus, erityishuoltopiiri, Te -toimisto, oppilaitokset, mielenterveysyhdistys, sosiaalitoimi, myös suora yhteydenotto asiakkaalta tai omaisilta	Tärkein ohjautumisen reitti on Kelan toimittaman työmarkkinatuen kuntaosuuden kautta aktivointilaisuuteen kutsutut henkilöt. Seuraavana tulevat TE-toimiston ilmoittamat nuoret nuorisotakuuperiaatteen mukaisesti. Myös nuorten etsivät työntekijät ohjaavat asiakkaita palveluun. Muita tahoja ovat sosiaali- ja terveydenhuolto. TE-palveluista asiakkaat ohjautuvat työllistymissuunnitelmien päivitysten kautta. Asiakkaan oma yhteydenotto. Kuntouttavaan työtoimintaan ohjaututaan aktivointilaisuuden kautta, jossa asiakas, TE-toimiston asiantuntija, kunnan sosiaalityöntekijä ja työllistämispalveluiden yksilövalmentaja keskustelevat kuntouttavan työtoiminnan sisällöstä ja siihen sisältyvistä palveluista, jotka tukevat asiakkaan palvelutarpeita.
Mihin asiakkaat päätyvät tästä palvelusta?		Asiakkaat ovat usein palvelussa siihen asti, kunnes lopettavat toiminnan ”eläkkeelle jäädessään” tai kuntoisuuden laskiessa. Osa jatkaa opiskelemaan tai	Asiakkaat ovat usein palvelussa siihen asti, kunnes lopettavat toiminnan ”eläkkeelle jäädessään” tai kuntoisuuden laskiessa.	Asiakkaat päätyvät joskus kuntouttavasta työtoiminnasta palkkatuettuun työhön, mutta useimmiten takaisin työnhakijaksi tai toimeentulotuella

		jossakin harvoissa tapauksissa työelämään. Myös muutto paikkakunnalta voi päättää palvelun	Osa jatkaa opiskelemaan tai jossakin harvoissa tapauksissa työsuhteiseen tai huoltosuhteiseen työhön. Myös muutto paikkakunnalta voi päättää palvelun	Lieto: Vuonna 2020 kuntouttavaan työtoimintaa osallistuneet sijoittuivat jakson jälkeen seuraavasti: Töihin 8,8 %, Opiskelu 5,6 %, Työtön 6,4 %, TE-toimiston työllistäminen 3,2 %, Jatko- Kisällin palvelussa 60,8 %, Siirtyi Soten palveluihin 9,6 %, Ei tietoa 0,8 %, Muuttanut 0,8 %, Siirtyi muu toimeentulo 4,0 %, Yhteensä 125
Kuinka pitkiä palvelujaksoja asiakkailla on?		Useimmiten kymmeniä vuosia	Voivat kestää vuosia, jopa vuosikymmeniä, nopeimmillaan ensi tapaamisesta työllistymiseen reilu viikko	3 kuukauden jaksoissa. Keskimäärin kuntouttavassa työtoiminnassa ollaan 8-12 kk. Suositus on vuosi, mutta erityisistä syistä voi olla pidempään. 24 kk on lain mukainen maksimi. Jossain kunnissa löytyy asiakkaita, jotka ovat edelleen kuntouttavan työtoiminnan järjestelmässä viidettätoista vuotta, palaavat uudelleen ja uudelleen. Palvelun pituus ja sisältö määräytyy palvelutarpeen mukaisesti ja niitä päivitetään säännöllisesti.
Kuvaile ja pohdi tiiviisti, kuinka palvelussa toimii yhteistyö muiden sote-palveluiden kanssa		Yhteistyö vammaispalvelujen, te -toimiston ja terveyspalvelujen kanssa toimii hyvin	Tiivis yhteistyö sujuu kuin itsestään Kela: toimeentulotuki, eläkkeen lepäämään jättäminen TE-palvelut Edunvalvonta Apuvälineet Tiimi asiakkaan tullessa tai kuntoutus- ja palvelusuunnitelman päivituksen yhteydessä	Yhteistyö muiden sote-palvelujen kanssa toimii aika hyvin. Yhteistyö asiakkaan sosiaalityöntekijän kanssa toimii. Varsinkin kuntouttavan työtoiminnan lisäksi tarvittavat muuta palvelut jäävät aktivointisuunnitelmissa liian vähälle huomiolle, mutta sitä kehitetään. Ratkaisevaa on, että molemmilla osapuolilla on selvä näkemys toistensa lisäarvosta asiakkaan tilanteen edistämiseksi. Tämän käsityksen vahvistamiseksi tietojenvaihto olisi oltava systemaattisempaa ja riittävää palveluiden räätälöimiseksi asiakkaan

			(lääkäri, psykologi, asumispalvelut, fysioterapeutti, toimintaterapeutti, omaiset, koulun edustaja, sosiaalityöntekijä, tukihenkilö, tulkki) Uusista asiakkaista reilu puolet käy tiimin kautta	tilanne huomioiden. Vastuutahojen pitää olla selkeät, kuten saattaen-vaihteen prosessit. Rajapintojen lisäksi olisi kehitettävä moniammatillista työskentelyä yhteisen näkemyksen saavuttamiseksi asiakkaan palvelupolun rakentamisessa. Mitä moniongelmaisempi asiakas, sitä laajempi pitää olla yhteisnäkemyks. Suurin ongelma on, että asiantuntijoiden vaihtuessa, tulee aina palvelukatkoksia. Siksi pitäisi entistä enemmän panostaa prosessien kuvaamiseen ja tuoda niissä esille riittävät periaatteet palvelujen valitsemiseen ja niihin ohjaamiseen. Uudessakaupungissa on toimiva monialainen aikuisten vastaanotto, jonka kautta palvelu- ja hoidontarve arvioidaan ja asiakas ohjataan palveluihin joustavasti ja nopeasti. Vastaanotolla yhdessä työntekijän kanssa pohditaan asiakkaan tilannetta ja tarvittavia tukitoimia. Palvelusta riippuen, asiakkaalle määräytyy oma työntekijä.
Onko palvelussa tai sen asiakkailla (tai osalla asiakkaista) tukenaan asiakasvastaava? Jos on, kuka toimii asiakasvastaavana? Jos ei, voit pohtia, olisiko asiakasvastaavamallista hyötyä		Ei asiakasvastaavamallia. Pajojen työnohjaajat auttavat töiden ohessa palveluihin hakeutumisessa	Ei kattavaa asiakasvastaavamallia Palveluohjaaja vastaa asiakkaan palvelupolun etenemisestä.	Asiakasvastaavamallia tai omaa, organisoitua työhönvalmennusta ei ole juurikaan. Laitila: Työnjohtajat ovat oman työnsä ohessa arvioineet asiakkaiden palveluntarvetta ja tukeneet siirtymävaiheissa. Lieto: Yksilövalmentaja toimii Kisällin palvelujen aikana asiakasvastaavana.

tai haittaa.			Työhönvalmentajat toimivat asiakasvastaavan tyyppisessä roolissa.	Muualla voi toimia Kisällin palveluohjaaja. Turku: Sosiaalityöntekijä tai muu sosiaalihuoltolain mukainen ammattilainen on asiakkaan omatyöntekijä, vastuuvirkailija tai yhdyshenkilö voi olla joku muukin. Kutypäätökset tekee virassa oleva sosiaalihuoltolain mukainen ammattilainen.
Onko asiakkaille tarjolla työhönvalmennusta? Jos on, kuinka paljon?		Te -toimiston työhönvalmennus, joissain tapauksissa palvelumanageri, toimintakeskuksen oman palvelun kautta pystytään tarjoamaan, mitään varsinaista työhönvalmennusta ei ole	Työhönvalmennuksen elementtejä tarjotaan toimintakeskuksen työtoiminnassa. Avotyössä työhönvalmennus painottuu työn alkuun ja tarvittaessa sen aikana.	Turku: Asiakas saa työtehtäviin opastusta ja valmennusta kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottajalta. Lieto: työvalmentajat vahvistavat asiakkaiden työelämävalmiuksia ja ammattitaitoa huomioiden asiakkaan työkyky, yksilövalmentajat tukevat työnhakua ja tarvittaessa rekrytointia, huomioiden asiakkaan toimeentulon, yritys- ja työllisyyskoordinaattori auttaa myös työnantajia työllistämisen ja rekrytoinnin haasteissa ja työnhakijaa työpaikkahaastatteluissa ja työsuhteen alkutaipaleella sekä ongelmatilanteissa, jotta työllistyminen onnistuu. Koordinaattori tekee myös arviointia jatkosuunnitelmia varten. Kunnan erityisenä tukena käytetään edelleensijoitusta yrityksiin ja kolmannen sektorin työpaikkoihin. Uki: Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja etsii työtoimintapaikat ja toimii jakson aikana työtoimintaan osallistuvan ja työtoimintapaikan tukena.

				Työhönvalmennus keskittyy kuntouttavan työtoiminnan ohjaukseen.
Mikäli mahdollista, kuvaile ja/tai arvioi, mitä etuuksia asiakkaat saavat.		Eläke, takuueläke, vammaistuki, asumistuki	Asiakkailla on työkyvyttömyyseläke tai kuntoutustuki. Kuljetuskustannuksia voidaan korvata Asumistuki	Asiakkaat ovat pääasiallisesti työmarkkinatuella + kulukorvaus, asiakkaat voivat olla myös toimeentulotuki + toimintarahalla tai ansiosidonnaisella työttömyysetuudella. Sen sijaan kuntoutustuella tai eläkkeellä olevat eivät pääse kuntouttavaan työtoimintaan. Ajoittain sairauspäiväraha tai kuntoutusraha ja täydentää toimeentulotuki kaikissa muodoissa.
Vaikuttaako etuusjärjestelmän logiikka asiakkaiden ohjautumiseen palveluun?				Te -toimisto velvoittaa, se vaikuttaa palveluun ohjautumiseen. Etuusjärjestelmä logiikalla on merkittävä vaikutus asiakkaan motivaatioon sitoutua työkyvyn tuen palvelukokonaisuuteen. Nyt sosiaaliturva on niin monimutkainen, että ennakoitavuus on heikkoa ja tilanteita, joiden taakse asiakas voi piiloutua. Pahimmassa tapauksessa hyvä kuntoutus heikentää asiakkaan toimeentuloa ja hyvinvointia.
Saavatko asiakkaat korvauksia palveluun osallistumisesta?		Työosuusraha	Työosuusraha ja kulukorvaus, bussikortti	Asiakas saa matka- ja kulukorvauksen lisäksi ruoan/ateriakorvauksen kuntouttavan työtoiminnan päivinä.
Pohdi, minkä asioiden pitää muuttua, jotta palvelusta päästäisiin etenemään nykyistä paremmin avoimille työmarkkinoille/TE-toimiston		Yhteiskunnan/työnantajien asenteen muutos, tiedottaminen, huomioidaan oikeus kaikkiin ns. peruspalveluihin, työntekijöiden osaaminen	Olemme useaan otteeseen keskustelleet Työllistämispalveluiden kanssa yhteistyöstä. Nyt hankkeen aikana on tarkoitus kehittää	Asiakkaan tilannetta tarvitsisi aukaista huolellisella alkutyöskentelyllä – tarvitseeko asiakas kuntouttavaa työtoimintaa tai muita palveluita? Asiakas saattaa myös tarvita palveluita kuntouttavan työtoiminnan rinnalle.

asiakkaaksi/työllisyyspalveluihin/ Kelan ammatilliseen kuntoutukseen tai koulutukseen		asiakaskunnan kanssa, yhteistyö eri toimijoiden välillä, mahdolliset tukitoimet.	asiakkaan palvelupolkua avoimille työmarkkinoille. Yhteiskunnallinen tietoisuus erilaisista vammoista ja kehitysvammaisten työkyvystä Palvelun näkyvyys, markkinointimateriaali, mainonta, verkkosivut Yhteistoiminta kaupungin sisällä ja seutukunnallisesti työntekijöiden kesken Kaupunki ei työllistä kehitysvammaisia Kykyviisari haluttaisiin ottaa käyttöön Yhteiskunnan/työnantajien asenteen muutos, tiedottaminen, huomioidaan oikeus kaikkiin ns. peruspalveluihin, työntekijöiden osaaminen asiakaskunnan kanssa, yhteistyö eri toimijoiden välillä, mahdolliset tukitoimet.	Tavoitteet kuntouttavalle työtoiminnalle pitäisi asettaa tarkasti ja seurata niiden toteutumista: työtoiminta väline, eikä tavoite itsessään. Asiakas saattaa palvelun päätyttyä vain jäädä odottamaan seuraavaa kuntouttavan jaksoa. Polutus työkokeiluun tai muihin TE-toimiston tarjoamiin palveluihin pitäisi vahvistaa. Monialaista näkökulmaa asiakkaan palveluntarpeen määrittelyssä ja jatkopolun suunnittelussa tarvitaan. Palveluntuottajille enemmän kontaktia ja mahdollisuuksia jatkopolun suunnitteluun sekä koulutusta esim. TE- hallinnon palveluista, oppilaitosyhteistyön lisäämistä. Koulutusta ja tietoisuutta kaikille. Ei saa tyytyä siihen, että asiakas kerta toisensa jälkeen on kutyssä. Myös asennoituttava toisella tavalla. Ei ajatusta, ettei nämä kuitenkaan mihinkään pääse tai kelpaa. Työkykyarviointi pitäisi olla virtaviivaisempaa. Nyt näiden lääkärilausuntojen tekeminen ei ole kiireellistä toimintaa. Lausuntojen moniammatillista yhteistyötä pitää edelleen kehittää, ettei se ole yksillä hartioilla. Asiakkaan kanssa rinnallakulkija kulkee riittävän pitkän matkan eri palvelusektorien välillä, kunnes kestävä
---	--	---	---	---

				palvelukokonaisuus on valmis. Matka voi olla pitkä. Tietojen siirtäminen pitää olla helppoa ja asiakas on niistä tietoinen ja antanut suostumuksen. Suostumuksen merkitystä pitää asiakkaalle teroittaa. Nyt suostumusjärjestelmiä on liikaa. Työkyvyn epäselvissä tilanteissa suunnitelmallisuutta pitäisi tukea. Kuntien ei pitäisi maksaa niistä työttömistä, joiden kanssa toteutetaan suunnitelmallista työkyvyn tuen palvelukokonaisuutta. Toimeentulon säännönmukaisuus ja perusteet pitää olla selkeitä sosiaaliturvamuutoksen tilanteissa. Työnantajien asenteet osatyökyisten työllistämiseksi pitäisi muuttua rohkeammiksi. Siihen auttaisi myös palvelu/tukijärjestelmien yksinkertaistaminen ja yhdenmukaistaminen.
Kuvaile mahdollista työnantajayhteistyötä/yhteistyötä TE-toimiston kanssa. Voit myös pohtia, miten näitä voisi parantaa.		Tällä hetkellä ei yhteistyötä juurikaan ole.	Vaihtelevaa, Kehitetään yhteistyötä TE-toimiston ja kunnan yritys- ja työllisyyspalvelujen kanssa. Jokainen asiakas ilmoittautuu työnhakijaksi TE-toimistoon. Palvelulla on oma epävirallinen yhteyshenkilö TE-toimistossa ja hänen kauttaan asiat järjestyvät	TE-toimiston palveluihin voisi ohjata asiakkaita tehokkaammin, esim. uravalmennuksiin. Kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottajilla ei ole aina tietoa kaikista saatavissa olevista palveluista. ForeAmmatin käyttöä voisi lisätä, löytyisi linkkiä työelämään sitä kautta. Lisäksi kuntakokeilussa yhteinen osaaminen lisääntyy. Lieto: Yhteistyötä tehdään monella tasolla TE-toimiston kanssa. Kisällin käytössä on osa-aikaisesti syvennettyjen

			ketterästi. Ilmoittautuminen TE-toimistoon: ilmoittautumislomake ei ole selkokiehinen ja vaatii paljon tietoa, mikä tekee sen asiakkaalle vaikeaksi täyttää. Pankkitunnuksia ei ole kaikilla asiakkailla.	palvelujen asiantuntija, joka on läsnä aktivointilaisuuksissa ja sen lisäksi käsittelee työkokeilu ja palkkatukihakemuksia sekä ohjaa työnhakijoita muihin TE-toimiston palveluihin. Työkykykoordinaattorien kanssa on rakentumassa ohjautumisen malli ja työmahdollisuuksien tarjoaminen. Työllistämispalvelut rakentaa vuosittain merkittävien yhteistyötahojen kanssa työllistämisen aiesopimuksen, jonka tavoitteena on edistää työllisyyttä Liedossa ja Liedon työssäkäyntialueella, nostaa alueen työllisyysastetta, turvata muuttuvan työelämän työvoimatarpeita, luoda työmahdollisuuksia työnhakijoille, edistää eri toimijoiden yhteistyötä, sekä nostaa kunnan alueella toimivien yritysten tunnettavuutta ja rekrytointiedellytyksiä. Vuonna 2020 sen ovat allekirjoittaneet Aurajokisäätiö sr, Kansaneläkelaitos, Liedon kunta, Liedon Seurakunta, Liedon Yrittäjät ry, Liedon Vanhalinna -säätiö, Lounais-Suomen ammattiopisto Novida, Nautelankoski-säätiö sr, Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto. Aiesopimuksen tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraan sopimuskierron aikana
Kuvaile keskeisiä haasteita		Avoimien työmarkkinoiden vaatimustaso. Työnantajat eivät ole innokkaita työllistämään	Työnantajien rohkeutta palkata tulisi saada selvästi lisättyä, kaivataan ”porkkanoita”	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaissa löytyy paljon asiakkaita, joille ei löydy järkevää jatkopolkua työelämää kohti. Väliinputoajia on myös, jotka ovat liian sairaita siirtyäkseen työelämää kohti,

		Tilanteet, joissa asiakas ja työnantajat kokevat, että työkyky ei riitä, mutta työkyvyttömyyseläkehakemuks tulee hylättynä takaisin. Diagnosoinnin puutteet: Monet aikuiset ovat ilman tarvittavaa diagnoosia, vaikka haasteet näkyvät arjessa ja työkyvyssä. Tämä asettaa haasteita sopivien työtehtävien kartoittamiseen. Tarvitaan aktiivista apua tarjoava taho auttamaan työllistymisen askelissa ja auttamaan asiakkaita eteenpäin. Asiakkaiden taitojen ja resurssien tunnistaminen ja hyödyntäminen työelämään. Työnantajien mukaan ottaminen ja tiedottaminen, työntekijän tuki asiakkaan avuksi työelämään pääsemiseksi	Työelämän uudistuminen, esimerkiksi avustaviin töihin ei enää palkata Työnantajien nykyinen asenne vammaisten ja osatyökyisten työllistämiseen on vaativaa vaikka tarjolla olisi heitäkin tukevia palveluita. Työllistämisen ja kuntoutuksen laaja ja hajanainen toiminta on entisestään sekoittamassa työnantajien mahdollisuuksista tarjota rääätälöityä ja tuettua työtä riskinään pitämille osatyökykyisille. Työnantajien työkykyjohtamista tulee vahvistaa. Asiakkaiden taitojen ja resurssien tunnistaminen ja hyödyntäminen työelämään. Työnantajien mukaan ottaminen ja tiedottaminen, omat työntekijät asiakkaan avuksi työelämään pääsemiseksi.	mutta eivät saa sairauspäivärahaa (esim. enimmäisaika täynnä) tai kuntoutustukea/työkyvyttömyyseläkettä. On myös sosiaalista työkyvyttömyyttä. Polutus eteenpäin kuntouttavasta työtoiminnasta voi ylittäänsä olla haasteellista ja vaatii organisaatorajat ylittävää moniammatillista yhteistyötä. Kuntouttavan työtoiminnan vaikuttavuutta voi olla vaikeaa mitata. Asiakasryhmät ovat erilaisia, ja jotkut palveluntuottajat ovat profiloituneet esim. nuoriin, maahanmuuttajiin tai päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiviin. Näiden ryhmien tavoitteet voivat olla yleisellä tasolla hyvin erilaisia. Tietojärjestelmät eivät tällä hetkellä tue joustavaa kuntouttavan työtoiminnan tuloksellisuuden seurantaan ja arviointia. Palaute kuntouttavan työtoiminnan jaksosta on tärkeässä roolissa, kykyviisari olisi aina hyvä olla tehtynä ja/tai joku muu strukturoiva mittari. Asiakkaan työ- ja toimintakyvyn arvioinnin sekä vaikuttavuuden arvioinnin kannalta olisi tärkeää olla yhdenmukaiset palautteet kuntouttavan työtoiminnan jaksoista. Työ- ja toimintakykyarvioita ei osata kytkeä toiminnalliseen arvioon esim. kuntouttavassa työtoiminnassa, vaan terveydentila ja työtoiminta tai työ pidetään erillään. Kuitenkin meillä on paljon ihmisiä töissä, joilla on joku tai joitakin sairauksia. Diagnoosi ei vielä
--	--	--	---	---

				anna selkeää kuvaa työ- ja toimintakyvystä ja arvio pitäisi aina kytkeä toimintaan. Keskeisin haaste on palvelumuotoilla yhteistyötahojen kanssa vaikuttavia palvelukokonaisuuksia. Aiesopimukseen sovitaan hankkeen aikana uusia osatyökykyisten palvelumalleja, joilla tehostetaan rekrytointi mm. osaamiskartoituksen avulla. Työnantajille varmistetaan laatujärjestelmän työhönvalmennuksella pitkävaikutteisempi tuki työllistymisen onnistumiseksi. Eri alihankintamallien toteuttamista pohditaan työnantajien kanssa uusiksi Työllistämispalveluiden palveluiksi. Työkyvyn arviolle ja työkyvyn tuen suunnitelman kehittämiselle isompi painoarvo tulevaisuudessa, myös KELA:n kanssa tehtävään yhteistyöhön tulisi panostaa tulevaisuudessa enemmän
--	--	--	--	--